

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

XXXIII. ÉVFOLYAM

1969. FEBRUÁR

2. SZÁM

Ó FŐ, VÉRZŐ SEBEKKEL...

**Ó fő, vérző sebekkel
Meggyötrött, megrakott!
Fő, szúró tövisekkel
Megkoronáztatott!
Ó fő, előbb oly ékes,
Most olyan megvetett:
Végy tőlem, ó szentséges,
Hálát s dicséretet!**

**Bűnömnek büntetése
Volt rajtad, ó igaz!
Meváltóm szenvedése
Lőn nékem a vigasz.
Ki méltó a halálra,
Itt állok én szegény,
Irgalmad esdve, várva;
Add, el ne vesszek én!**

**Buzgó hálával áldlak,
Ó, Jézus tégedet!
Halálodért imádlak,
Hogy adtál életet.
Ki hú voltál halálig
És utad mennybe vitt:
Add, éltem alkonyáig
Kössön hozzád a hit!**

KRISZTUS közöttünk . . .

— Máté 8:5-17 —

A galileai tenger északi partján ma már csak romok beszélnek Kapernaumról, erről a régi keleti kikötőről, amelyik igen jelentős hely volt Jézus korában. Jelentőségét mutatja az, hogy külön vámszedője volt, miután a galileai tenger túlsó partjával igen élénk kereskedelmi életet folytatott. Jelentőségét látjuk abból is, hogy a zsidók királya, Heródes helyőrséget is tartott ezen a helyen, ahonnan egy rendkívül nagy hitű százados beteg szolgája ügyében felkereste Jézust. Számunkra azonban Kapernaumnak az ad különös értékét, hogy Jézus lakóhelye volt. Itt lakott anyja és itt laktak testvérei is. Vándorlásaiból mindig ide tért vissza. Ez volt az Ő városa. Csodáiból és beszédeiből Kapernaum kapott a legtöbbet. Itt zajlott le a mai Ige esodája is.

Miért tett csodát Jézus?

A feleletet Jézus maga mondja meg a kenyérsoda előtt, amikor így szól a tanítványaihoz: **“Szánakozom a sokaságon...”** Igen, Jézus azért tett csodát, mert szánta és szerette az embert. Ő tökéletes és teljes szeretet volt, Aki nem is tud mást tenni, mint örökké segíteni és szolgálni a másikat, akiben mindig testvért látott, még akkor is, amikor az illető bűnös volt, idegen, vagy éppen ellenség. Ezért hajol le a jerikói úton, mint irgalmas samaritánus egy megvert emberhez és ezért öleli szívére a megfeszített latort. Előtte minden könny keserű és minden szenvedés közös keresztfa, amit a szeretetnek megosztani és hordozni kell. És Ő hordozta mindenki fájalmát. Így születnek a szívében a csodák.

Jó nekünk ezt megtanulni, hogy a szenvedésnek és a szolgálatnak egy a hazája és egy a vallása: a szeretet.

Kiért tesz csodát Jézus?

A csodák hátterében azt is megfigyelhetjük, hogy Jézus sohasem önmagáért teszi a csodát. — Semmiképpen sem azért, hogy könnyebb legyen a dolga, hogy hitre hódítson hitetleneket, vagy a csodákkal valakit is megnyerjen Isten országára. Ő nem akart senkit sem csodákkal átbüvíteni Isten országába. A csoda nem reklám Isten országa számára, hanem mindig valami szent ráadás. Mindig a hit jutalma. Pecsét és ámen a hit szavaira. Ezt

a ráadást, pecsétet és áment kapja Tőle a hívő kapernaumi százados.

A százados arca

Jól nézzük meg ennek a századosnak az arcát, mert olyan arcéle van, hogy századok állhatnak “vigyázz”-ba előtte . . .

Széppé teszi az arcát először a kérése. — A szolgája ügyében jár, aki beteg és otthon nagy kínokat szenved. Ez a munka és a munkás legszebb bibliai megbecsülése. Ez a déleleg dalia nemcsak paranesokát osztogatott, nemcsak munkát és szolgálatot kért és várt, hanem szolgálatot és szívet adott a szolgájának. Hogy törődik vele! Nemcsak arról gondoskodik, hogy a szolgájának kenyere legyen, hanem egészsége is. Sőt maga megy el Jézushoz, hogy ezt az ügyet elintézzze. Ez a szolga biztosan érezte, hogy neki nemcsak gazdája, hanem bajtársa és barátja is ez a százados.

Megbecsülni a nekünk adott munkát és fizetni érte nemcsak kenyérrel, pénzzel, de szívvel is — ezt minden esetre máris megtanulhatjuk ettől a pogány százados-tól.

Felejthetlenné teszi azután előttünk a százados arcát a Jézussal szemben való viselkedése is. A Jézus előtt való hódolata és hite. Úgy szólítja meg Jézust, mint aki tudja, hogy Jézusnak hatalma van! Betegség és bűn, élet és halál felett is! Szavának közelben és távolban engedelmeskedik mindenki. Ezért szólítja meg Jézust így: **“Uram!”**

Jézus mindezt tudja és látja és Ő is katonás rövideggel és készséggel feleli: — **Elmegyek és meggyógyítom őt!**

A százados hódolata még mélyebbre hajlik és hitének lángja szinte az égig csap fel, amikor ezeket mondja: **“Nem vagyok méltó, hogy házamba jöjj, csak egy szót szólj és meggyógyul az én szolgám.”** — Olyan pillanatok ezek és olyan jelenet, ami kevés van a Bibliában. Itt olvassuk egyedül, hogy Jézus **“elcsodálkozék”**. Isten Fia itt csodálkozott először a földön. Jézus szeme égi erőktől izzott, amikor ki mondja a csoda ígét: **“Legyen néked a te hited szerint!”** És valahol egy beteg-ágyon meggyógyult egy szenvedő ember.

A mi arcunk

A kapernaumi százados hívő arca mellett, milyen szomorú, szegényes és árnyé-

kos a mi “hívő” arcunk. Krisztus közöttünk van és vajjon talál-e hitet bennünk?! És milyen hitet talál?! Ha valaki elmegy vasárnap a templomba, hallani fogja ott az igehirdetést, hogy az **“igaz ember hitből él!”** Hallani fogja, hogy Krisztus szavában erő van emberi élethez és örök üdvösséghez. Vajjon tud-e a mi hitünk így odafordulni Jézushoz?

És tud-e a mi hitünk így imádkozni másokért?! Nagy emberi tülekedésünk és önzésünk nagy rohanásában tudunk-e testvért látni a másokban, akivel valahol az életünk összetalálkozik, vagy szembekerül. Van-e látásunk arra, hogy a másoknak is fáj a könny, a gond, vagy a keresztség. Eszünkbe jut-e, amikor imádkozunk, hogy a másik embernek is kell a kenyér, az öröm, a békesség és az üdvösség?! A másoknak is kell a szeretet ezen a földön és kell az Istennel való békesség. Kell az élet teljessége és minden ajándéka, amit Isten atyai szívvel elkészített nekünk.

Valaki egyszer azt mondta, hogy a hívő ember imádsága mindig ezzel a szóval kezdődik: **“Uram!”** De ebben a szóban benne van minden nyomorúsága és minden reményisége. A kapernaumi százados története ma még arra is megtanít, hogy ebben a szóban benne legyen ez is: **“és minden testvére”**.

Friedrich Lajos

Dr. Barth Károly, akit sokan a 20. század vezető teológusának tartanak, 82 éves korában elhunyt Svájcban. Teológiájának fő témája: Isten szuverén voltának és az ember kegyelemre szorultságának kihangsúlyozása. Kritikusai viszont azt mondják, hogy Barth — különösen a Római levél magyarázatában — visszautasítja a keresztény Szentháromság-tant és pantheizmust tanít.

BŐJTI PRELUDIUM

Egy barátom egyetemista leánya azért keresett fel, hogy megtudja, mi van az Énekek Énekének 8. része 6. versében. Együtt olvastuk el, így szólt: *"Tégy engem, mintegy pecsétet a te szívedre, mintegy pecsétet a te karodra, mert erős a szeretet, mint a halál, kemény, mint a sír a buzgó szerelem, lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai."* A leány elolvasás után vérvörös lett, mert ebből megtudta, hogy egyetemista barátja így tett neki szerelmi vallomást.

Az Énekek Énekét sokan tartják a földi szerelem dicséretének, de nem az. A legnehezebb könyvek egyike a Bibliában és a legvitatottabb is. Sokan ma is megbotránkoznak rajta és nem tudják megérteni, hogy lett belőle kanonikus könyv?

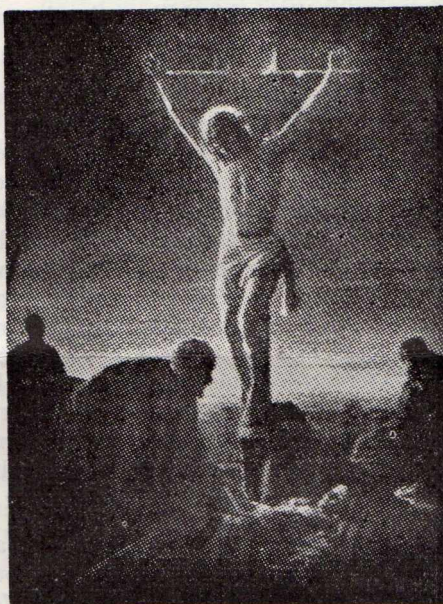
A könyv tartalma Salamon királynak és a bájos Szulamitnak, a királynak és egy egyszerű leánynak a szerelme. Eredetileg menyegzői versek gyűjteménye lehetett, amelyben egy keleti ember szabadon engedti fantáziáját.

Időközben *allegorikus* értelmet kapott s benne Salamon király az Isten képe lett, aki aláhajol népéhez, akit itt Szulamitnak hívnak.

Az Énekek Éneke arról beszél, hogy Isten szeret minket, de ez nem általános emberszeretet, hanem személyes viszony. Isten úgy szeret minket, mint férfi az ő jegyesét. Isten és az ember egymáshoz való viszonya a jegyesek boldog szerelme. Mindez állandó jellege a keresztyén életnek. Amikor ezt nézzük, világossá válik előttünk, hogy teljesen méltatlanná váltunk Isten szerelmére, mert az nemcsak kezdeményező szeretet, de benne van a mi hálátlanságunkkal szemben Isten kegyelme. Isten szeretete állandó, pedig sokkal nehezebb Neki az embert szeretni, mint nekünk Istent szeretni.

Hátha még megláthatta volna az Énekek Éneke írója a *golgotai ke-*

resztet! Hogy Isten nemcsak azzal mutatta meg szeretetét, hogy mindennel megajándékozott, hanem azzal is, hogy meg tudott bocsátani népének, pedig ez sokba került neki: egyszülött Fiába, azt kellett halálra adnia. Aki a golgotai kereszt alatt keresi Isten szeretetét, megtalálja azt. Az Énekek Éneke írója felveti a kérdést, hogy mindaz a szeretet, amellyel Isten szeret és a lelkünket akarja körülvenni, üdvözítő szeretet-e és elég-e ahhoz, hogy boldogítsa itt és az örökkévalóságban? Aki

meglátja Isten szeretetét, azt most is tudja és látja, hogy Isten szeretete ott a legnagyobb és örökkévaló, ahol a bűnöket meg tudja bocsátani. A szentséges Isten csak így, a golgotai úton tudta megszerezni az ember számára a bűnbocsánatot!

Bőjti úton vagyunk. Zendüljön meg lelkünkben a bőjti zarándokok éneke:

Jézus szenvedéséről
Mostan elmélkednem
Erőt, áldást mennyekből
Lelked adjon nekem.
Jelenj meg most szívemnek
Ama nagy kínodban,
Mellyel voltál lelkemnek
Orvosa holtodban!

(dr.)

Személyi hírek

● Manhattan felhőkarcolóinak árnyékában munkálkodik Varga László evangélikus lelkész, aki előrehaladott kora mellett is nagy buzgalommal igyekszik összetartani a világ legnagyobb városában szétosztott híveit. A múlt nyáron és őszön három hónapig súlyos betegen feküdt a kórházban. Hosszú lábadozása alatt még hetenként be kell mennie a kórházba felülvizsgálatra, ahol legutóbb — mint írja — az ápolónők égre emelt kézzel mondták neki: "Az ISTEEN mentette meg!"

● A magyar evangélikus egyház egyetlen volt kínai misszionáriusa, Kunos Jenő, jelenleg egy finn-amerikai gyülekezetben szolgál (Ishpeming, MI). Mint egyházmenyegzőjének esperese, hivatalos úton volt dec. 9-én, amikor kis svéd kocsjába szemből belerohant egy teherautó. Kunos Jenő súlyos zúzódásokat és kartörést szenvedett, mellette ülő felesége, Lia, majdnem elvérzett, mire kórházba kerültek. "Egyetemista leányom aznap este a TV híreiből értesült balesetünkről. Sokan imádkoztak értünk akkor éjjel, papok és világiak egyaránt." Január közepe óta ismét végzi lelkészi szolgálatát, felesége area is szépen gyógyul — "60—80 öltés volt a szemem felett, homlokán és fején."

● Városi gyülekezeteink újabb problémája a közbiztonság romlása. Markovits Pál pittsburghi lelkész januárban a parókia előtt szóta a járdát, hogy az arra járó sötétbőrű honfitársak el ne essenek a jégen. Hirtelen 3—4 suhanc a vödör sót a lelkész szemébe és arcába verte, leteperték és könyörtelenül összerugdalták őt. Felesége és fia az ablakból elszörnyedve látták a történeteket, de mire felocsudtak volna, a faji öntudattól duzzadó bátor támadók elináltak. Nt. Markovits jóbi türelemmel és keresztyén alázattal viselte a merénylet hetekig látható kék-zöld zúzódásait, s mint mondja, "a környékünkön lakó négereket missziói területnek kell tekintenünk."

● Hefty László Argentínában működő missziós lelkészünk befejezte a csikágói teológián töltött egyévi tanulmányi szabadságát és február 17-én visszatért családjával Dél-Amerikába. Közvetlenül elutazásuk előtt értesítette őket az országos egyház külmisziói hatósága, hogy nem Mar del Plata-ra (ahol eddig voltak — lásd az ERŐS VÁR 1968. évi 6., 7. és 8. számát: "Argentín naplójegyzetek"), hanem egy még meg nem állapított másik argentin munkaterületre kap beosztást.

Amikor prédikáció hangzik el, akkor mindig esoda történik, mely nagyobb az ötezer ember megvendégelésénél... még akkor is, ha egyetlen ember tér általa hitre. (Luther)

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUS LAPOK

Az Amerikai Evangélikus Egyház
Magyar Konferenciájának
lapja.

Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre.

Főmunkatárs: Egedy Aladár

“ERŐS VÁR”

(“MIGHTY FORTRESS”)

P. O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102.

Published by the
Hungarian Conference
of the Lutheran Church in America.
Issued monthly October to May,
bi-monthly in June/July and Aug./Sep.

No. 2. (120) Vol. XXXIII.

FEBRUARY, 1969

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag,
kézirat, gyülekezeti hír, úgyszin-
tén a lappal kapcsolatos minden
levelezés, előfizetés és adomány
erre a címre küldendő:

“ERŐS VÁR”

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, O. 44102

Az “ERŐS VÁR” előfizetési díja
egy évre csak 3 dollár. Szivesked-
jenek a lejárt előfizetéseket kése-
delem nélkül beküldeni a fenti
címrre.

Be nem jelentett címváltozás esetén
a posta a kézbesíthetetlen újságot
megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig
külön portót kell fizetnie. Erre a költ-
ségre különösen nem-előfizetők, kése-
delmező előfizetők, vagy többéves hát-
ralókban lévők esetében nehéz fedeze-
tet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy min-
den esetben pontosan adják meg címü-
ket a “Zip Code” szám feltüntetésé-
vel együtt! Az újságot “Zip Code”
szám nélkül nem kézbesíti a posta.
Címközlésnél tüntessék fel az utca
megjelölését is; pl. St., Rd., Ave.
Ugyanis egyes postai zónában azonos
nevű utcákat csak így lehet megkülön-
bözteni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9029 Lorain Ave., Cleveland, O. 44102

SZENTEK LEGYETEK!

Lk. 11:14—28; 1 Pt. 1:13—16.

Amikor böjt derekán fülünkbe csendül az ige komoly intelme: “szentek legyetek”, senki se gondoljon glóriával övezett, e világ zajától félrevonult, szigorú aszkéta életet folytató “szentekre”, akik a legendák elbeszélése szerint nem is húsból és vérből való emberek, hanem földre szállott angyalok voltak. Az ilyen “szentek”, ha egyáltalán léteznek is, nem kedvesek a mennyei Atya szemében. De ne gondoljunk olyan keresztyénekre sem, akiknek kegyessége a külső vallásos cselekedetekben, a templomozásban, az imádkozásban és a kegyes beszédben merül ki csupán, mert Isten ilyen képmutató “szenteskedők” helyett olyan keresztyéneket akar, akik életük-ből nem csupán egy piciny részt, hanem teljes szívüket, életfolytatásukat odaszentelik neki. Miben konkretizálódik a keresztyén ember életének ez a teljes odaszentelése?

1. Az élet minden körülményei között számolni azzal, hogy van Isten, aki Jézus Krisztus által ezt a világot következetesen viszi kitűzött célja felé. Az emberek életfolytatását és cselekedeteit sok-féle szempont szokta meghatározni: élvezet-hajhászás, a jólét és kényelem szeretete, a mindenáron való békesség keresése, stb. Az ilyen külső szempontok szerint felépített életetek azonban előbb-utóbb mind összeomlanak. Sokszor e földi élet nagy megpróbáltatásain is elbuknak, de az utolsó nagy próbán, Jézus Krisztus ítélő széke előtt semmiképpen sem tudnak megállni. A nagy nap felé csak azok nézhetnek reménységgel és bizalommal, akik állandó készenlétben várják Uruk visszajöttét s minden szavukat, cselekedetüket, egész életfolytatásukat az a tény határozza meg, hogy az Úr még ma itt lehet. S azok, akik így várják az Urat, azt is tudják, hogy a visszatérő Jézus számukra nemcsak szigorú ítélőbíró lesz, hanem kegyelmes édesatya is, aki övéit a megbocsátó szeretet kegyelmével jutalmazza majd meg. Akkor lesz majd nyilvánvaló az is, hogy ez az igazi, bölcs és józan életfolytatás.

2. Krisztus Urunknak ez az előlegezett kegyelmes szeretete teszi képessé a keresztyén embert arra, hogy teljes erejének latbavetésével elszánt harcot folytasson minden bűn ellen, mely őt Urától elszakítani és életét beszennyezni akarja. És itt elsősorban testünk bűnös vágyaira és kívánságaira kell gondolnunk. Az az ember, aki Krisztus kegyelméből megtapasztalta, hogy e kívánságok kiszolgálása az oka az élet legtöbb nyomorúságának és szenvedésének és aki a bűnbocsánat kegyelme által megszabadult a bűnös vágyak rabságától, az mindent elkövet annak érdekében, hogy ezt a szabadságát és függetlenségét megőrizze. Persze ez csak úgy lehetséges, ha élete minden területén Urának vallja Jézust és alázatosan engedi magát vezetettetni Jézus Krisztus által.

3. S mivel Jézus Krisztus ezt a vezetést az ige által végzi, azért olyan fontos, hogy a keresztyén ember vegye nagyon komolyan Isten igéjét. Az ige nélkül olyanok vagyunk, mint az áramszedőjétől megfosztott trolibusz: tehetetlenek, kiszolgáltatottak. Az ige kapcsol bele a Jézus Krisztussal való közösség áramába, az ige végzi el életünkben a csodát, hogy Krisztus erejéből élő hitű, mások javát szolgáló emberek leszünk, az ige irányít és vezet bennünket azon az úton, amely Isten által kitűzött célunk, az örök üdvösség felé vezet. Egyszóval az ige szentel meg bennünket. Ezért igénk felhívásának úgy tehetünk eleget, ha alázatosan engedjük magunkat vezetettetni Isten igéjétől, ha kitárjuk az ige előtt teljes szívünket s engedjük, hogy ezáltal Isten bűnbocsátó, új életet teremtő és megszentelő szeretete Isten képére formálja a bűn által eltorzított és megrontott életünket.

S. J.

2. AZ ÉLET KENYERE

— János 6:30—40 —

Az igerész egy beszélgetést jegyzett fel a kapernaumi zsinagógából. A kenyérsoda után, amikor Jézust királlyá akarta választani a nép, Jézus elrejtőzködött a hegyen, estefelé pedig tanítványaival átment Kapernaumba, ahol a tömeg rátalált és folytatta az előző napi témát: Uram, add nekünk mindennap ezt a kenyeret! Jézus itt a kenyérről való beszélgetést átviszi a lélek síkjára s azt mondja nekik: Én vagyok az életnek kenyere . . . aki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha." Mit jelent ez a kép, hogy Jézus Krisztus az életnek kenyere és itala akar lenni? Azt, hogy Jézus Krisztus a legfőbb, legfontosabb életszükséglet!

Az ember sok mindenről gondolja azt, hogy nélkülözhetetlen az élet számára. A létminimum azonban a kenyér és a víz.

Itt Jézus a kenyér és a víz képében arról akarja meggyőzni hallgatóságát: én vagyok a legnélkülözhetetlenebb életszükséglet, mert ezen a világon lehet élni civilizáció nélkül, kultúra nélkül, ünnepi lakoma nélkül is, de Jézus nélkül nem lehet élni. Ő az egy szükséges! Sokan vannak, akik ezt az állítást megkérdőjelezzik s hivatkoznak arra, hogy hány ember van a világon, aki nincs megkeresztelve Jézus nevére s ha meg is keresztelték, vigan éli életét Jézus nélkül. A tévedés azonban ott van, hogy nem minden halálos azonnal, ami az életre veszedelmes. Sok minden húzódik el nagyon sokáig, míg egyszer nyilvánossá lesz, hogy Jézus Krisztus nélkül nincsen élet. Egy napon — kedves olvasónk — nyilvánvaló lesz számodra is, hogy Krisztus nélkül nincsen élet. Egyiknél már itt e földön, másiknál fenn az örök Bíró előtt. Miért várod, hogy Isten neked szemléltető oktatást adjon arról, hogy kenyér és víz nélkül a test, Krisztus nélkül pedig az emberi lélek elpusztul?

Ebben a képben az Úr Jézus azt is mondja, hogy Ő ura akar lenni a hétköznapiaknak is. A kenyér és a víz a hétköznapiak asztalának elede-

le és itala: ez nem azt jelenti, hogy a hétköznapi asztala kevésbé fontos, mint az ünnepi asztal, azonban van mégis közöttük különbség.

Jézus Krisztus számára végtelenül szomorú az, hogy Ő igen sokszor csak egy díszítő elem, csak ünnepi lakoma. Nagyon sok embernek csak ünnepi Jézus Kisztsusa van, mintha hétköznapon semmi közük sem lenne hozzá. Jézus pedig kenyér és víz; a hétköznapi Ura is akar lenni. Mert az a Jézus Krisztus, akihez csak időszaki szeretettel fordulunk, vagy akit csak ünnepi érdeklődéssel ajándékozunk meg, nem tud rajtunk segíteni, nem tud életet adni nekünk.

Jézus belső viszonyba akar kerülni velünk. A kenyér nem a polcra, a víz nem a kútba való. A rajtunk kívül lévő Krisztus nem tud segíteni rajtunk. Csak a belénk költöző, bennünk élő és dolgozó, energiává váló Jézus Krisztus segít! Mint ahogyan nem segít az éhes embe-

ren a kenyér, csak ha megeszi és a víz, csak ha megissza. Azért vagyunk sokan olyan erőtelenek, bágyadtak, mert van ugyan Krisztusunk, de az rajtunk kívül van. Ő pedig azt akarja, hogy költözzék belénk, mint kenyér és a víz s legyen belőle életformáló erő életünkben.

Jézus Krisztusnak ez a beszélgetése mindnyájunktól megkérdezi: vajjon Őt tartjuk-e legnélkülözhetetlenebbnek, legfontosabb életszükségletnek, olyan fontosnak, hogy senkiért és semmiért nem vagyunk hajlandók feláldozni Őt? Vagy csak olyan szükségletnek tekintjük Őt, akit fel lehet áldozni szerintünk fontosabb életszükségletekért? Vajjon Krisztusnak van-e valami köze a hétköznapiainkhoz, vajjon meghallgatjuk-e, amikor így szólalt meg szívünk ajtaja előtt: "Imé, az ajtó előtt állok, ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz...?"

Óh, bárcsak lehetne a mi Urunk számunkra kenyér és víz életforrásává!

AZ EGYHÁZ HÍREI

SVÁJC

● Fennáll annak a lehetősége, hogy a r. k. egyház tagjává lesz a felekezeti világkonferenciának. Ebben a testületben csak az egyes felekezetek globális szervei találhatnak tagságra. Ezidőszert tizenegy felekezet vesz részt a konferencia munkájában, 500 millió keresztyént képviselve.

● Barth Károly bázeli professzor halálhíre emlékezetünkbe idézi, hogy az ő tanácsára találtak Magyarországon "teológiai" megoldást a protestáns egyházak a kommunista államhatalommal való egyezkedésre. A kialakult viszonyok hatására Barth Károly szerette volna tanácsát semmisnek tudni, de akkor már késő volt...

NÉMETORSZÁG

● Az egyre erősödött politikai nyomásnak engedve a kommunista fennhatóság alatt lévő ev. tartományi egyházak elszakadtak az össznémet Evangélikus Egyházszövetségtől és önálló egyházszövetségben tömörültek.

● Evangélikus és református egyházi küldöttek tárgyalási sorozatba kezdtek egyházaik jövőbeni kapcsolata tekintetében.

● Dr. Hanns Lilje hannoveri ev. püspök, az Ev. Világszöv. volt elnöke, tuberkulotikus megbetegedéssel szorul kórházi ápolásra.

● A Thüringiai Ev. Egyház zsinata jóváhagyta lelkésznek szolgálatba való állíthatását.

IZRAEL

● Az Ev. Világszövetség tulajdonában lévő birtokon, melyen az Augusztia Viktoria kórház is áll, az Olajfák-hegyén, izraeli hatóságok katonai védelmi berendezések építését kezdték meg. Az önkényes kisajátítás nyomán megindult tárgyalások eddig nem vezettek eredményhez.

NORVÉGIA

● Az új, borgi egyházkerület püspökévé Dr. Per Lonning esperest nevezték ki — szokatlanul bár, de az alkotmányos rend szerint, mivel a jelöltek közül ő kapta a legkevesebb szavazatot. Dr. Lonning az EVT uppsalai nagygyűlésén azon kevesek közé tartozott, akik megkísérelték az amerikaellenes politikai határozatok életre keltését.

Összeállította: **Bernhardt Béla**

vitéz Nyíregyházy Pál

Nyíregyháza. Mintha levegőjének bársonyos símogatását, méznek édes ízét érezném a számon, mikor nevét kimondom. Nyíregyháza és Nyírség. De sok rajongója, csodálója akadt. Már Bessenyey György, a délceg testőr ódát írt hozzá a bécsi udvarból. Móricz Zsigmond kötetiben rójjá le íranta rajongását. Krúdy Gyula a "nyíri pajkos", udvarházainak és civiseinek krónikáját kerekíti ki könyveiben. Blaha Lujza de sokszor dalolt nyaralásai alatt sós-tói erdejének tölgyei alatt. Hányat, kiket említsek még hűséges barátai közül?

Ennek a tájnak, homokbuckás tanyái és pocsgói között megbúvó városunknak volt a szülőtte, szerelmese, polgára, majd polgárainak mestere vitéz Nyíregyházy Pál. Apai-anyai ágon keménykötésű, puritán gondolkozású, ősi lutheránus családból származik, melynek minden erénye eddigi életútján végigkíséri. Ősi templomunkkal szembeni központi iskolánkban sajátítja el a betűvetés nehéz mesterségét s amikor a palavesszőt tollal cseréli fel, azt a tollat azóta sem teszi le kezéből, fáradhatatlanul forgatva minden, városunk kultúráját előmozdító, egyházát segítő, történelmét megörökítő ügyben, s forgatja még most is, Kanadában.

Kossuth apánkról elnevezett gimnáziumunkban jut el az érettségig. Tanárai kedvence: "gyere ki felelni Pál-Pali-Palkó". Vezetője a diákságnak, elnöke, poétája az Önképzőkörnek, szónoka a hazafias ünnepélyeknek. Keményen sportol: Kassán a középiskolások versenyén rekordot javítva nyeri meg a futószámokat. A háborúban is kiválik: kitüntetései alapján tagja lesz a Vitézi Rendnek.

Egyetemi éve után édesapja, a városi villanytelep igazgató-főmérnöke felviszi a Magisztrátushoz: "adatok valami munkát a fiamnak, tudom, hogy meg lesztek vele elégedve." Ettől nem kell jobb ajánlólevél. Íróasztalt kap, megy felfelé a hivatalos létrán: fogalmazó, aljegyző, majd főjegyző. Hangját mindenütt hallani, beszédei sokáig visszhangoznak. Irodalmi társaságokat alapít és fejleszt, hírlapokban, rádióban szolgál, kör-

jegyzői tanfolyamokat szervez és igazgat. Aranytollú főjegyző!

Amikor régi polgármesterünk meghal, a város adósságokkal küzd. Keménykezű ember kell ide — mondják a polgárok —, de olyan, aki sze-

reti a várost! Megválasztják polgármesternek. A spórolás nehéz évei következnek. Mégis fejlődünk lassan, egy-egy poros utcát kiköveznek, itt-ott új házak emelkednek, új szobrok kezdik díszíteni a zöldpázsitú vadgesztenyefás, virágos tereket, de a már biztos irányban megindult fejlődést megállítja a közeledő háború.

Felsőbb parancsra hagyja el a várost tisztviselőkarával együtt, szerékaravánnak az élén a legutolsó órában. A családnak élnie kell vala-

miből. Németországban az amerikai élelemszállító vonatoknál lesz rakodó munkás. Az első napon alig bír hazavánszorogni, de másnap ismét folytatja. S mikor képességeit, szervező tehetségét a megszállók is megismerik, rövidesen ismét íróasztal mellett ül: listázza, ellenőrzi a szállításokat. A kivándorlás is lassan megindul és Kanadába vándorol ki. Azóta is ott él feleségével, férjes leányával, unokáival együtt, fia pedig Dániában lett keresett mérnök. Egyházát itt is hűséggel szolgálta, mint a torontói gyülekezetünk több évig volt gondnoka.

75 kemény, sokszor keserves esztendő morzsolódott már le. Vénülünk. A régi kedves emlékek a szemmel együtt homályosodnak. De Nyíregyházy kezében újra ott a toll és védi vele Magyarország minden tiszta emlékét, igazát és hirdeti jövőjét. Cikkeit ma is ezrek olvassák s aki olvasni kezdi, nem tudja abbahagyni. S ha a 75. születésnap olyan keveseknek megadatott fordulóján legjobb kívánságainkat itt is, az ERŐS VÁR hasábjain a régi szeretettel igyekszünk tolmácsolni, kívánhatnánk-e neki, de barátainak, olvasóinak is jobbat, szebbet: Pálunk, sokáig, de nagyon sokáig ne engedd még ezt a tollat kihullani a kezéből!

Volt munkatársad

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia torontói közgyűlésén résztvett lelkészek és delegátusok egy csoportja. Állnak: Bernhardt Béla, Deteky Ágoston, Bell Lajos, Hefty László, Asbóth Gyula, Juhász Imre, Láng Ferenc. Ülnek: Weisz Jenő, Markovits Pál, Brachna Gábor, Ormai János és Sőregi Rezső.

LÉGRÁD ÉRDEKÉBEN

A jugoszláviai Légrádon, a Dráva-Mura torkolatánál, a község 3000 lelkes horvát lakossága között 250 magyar gazdálkodó él. Környékükön legközelebb a 32 km-re fekvő Csáktornyan található magyarok, hacsak a Dráva túloldalán, a 300 méter távolságban, de már Magyarországon lévő örtilosi szőlők lakóira nem gondolunk. — A Légrádban élő magyarok valamenynyien a Zrinyi-vár egykori helyőrségének leszármazottai. Mindnyájan evangélikusok és a Horvátországi Evangélikus Esperesség egyetlen magyar eklézsiáját alkotják. Prédikátoruk a szabadkai származású Szántó Imre, aki feleségével és két gyermekével szolgál a magyar iskola nélküli községben.

Az elmúlt esztendőben többen felkeresték a Légrádon élő jugoszláviai magyarokat. Baráti kapcsolatok szövődtek. Egy amerikai egyetemi tanár adományából magyar irodalmi könyvtáralap létesült a községben és megindult az olvasóköri. A személyes kapcsolatok során feltáruztak azok a nehézségek, amelyeket a légrádiak a saját erejükből nem tudnak megoldani. A templom és a paplak javításra szorul. A templomtetőt újra kell cserepezni. A templom számára új ablakokat és ajtófélfákat kell készíteni, mert az elkorhadás miatt gyakoriak a 3-4 cm-es nyílások. A templomfal 3-4 méter magasságban nedves, ezért szellőző réseket kell vétni. A harangot meg kell erősíteni. Az orgonának több sípját pótolni kell. A templomtoronyban új feljárót kell készíteni. Kívánatos lenne a paplakba bevezetni a vizet, stb.

Mindezek a javítások már évek óta szükségesek. A légrádiak anyagi erejét azonban meghaladják ezek a feladatok, hiszen a gyülekezet évi költségvetése összesen 800 USA dollár. Ebből az összegből a prédikátor-lelkész havi fizetése 40 dollár. A gyülekezet 13 holdja kishasznóbérbe van kiadva, annak jövedelmét a prédikátor terményekben kapja. A régi gyülekezeti iskolában két állami tanító lakik. Lakbérükből fizeti a gyülekezet az épületeire kivetett adót.

Az alábbi magyar evangélikus és közös protestáns gyülekezetek képviselői elhatározták, hogy kéréssel fordulnak híveikhez és barátaikhoz. Ezt követően pedig évente 1—1 Kelet-Európában kisebb helyzetben élő magyar gyülekezet megsegítését tervezik.

Az Angliai Magyar Evangélikus Egyház Egyháztanácsa — London.

Az Ausztriai Evangélikus Egyház Magyar Lelkigondozó Szolgálatának Egyháztanácsa — Bécs

A Nordrhein-Westfaleni Magyar Protestáns Egyháztanács — Köln

Az Öriszigeti (Ausztria) Evangélikus Lelkészi Hivatal — Örisziget

A Skandináviai Magyar Protestáns Egyháztanács — Stockholm

A Venezuelai Magyar Protestáns Egyháztanács — Caracas

Első gyűjtésük eredményét 1969-ben a légrádiaknak kívánják eljuttatni.

Akik a fentiekben ismertetett gyűjtést támogatni kívánják, pénzbeli adományukat a felsorolt gyülekezetek pénztárosaihoz, vagy közvetlenül a megadott bankszámlára utalják át:

Creditanstalt Bankverein

A—1011 Wien, Schottengasse 6

No. 29—04191 "Légrád"

Az Egyesült Államok és Kanada területén az ERŐS VÁR is elfogad és továbbít adományokat "Légrád" megjelöléssel.

BEA BÍBOROS

A különböző hírszolgálatok nemrégben jelentették, hogy a német származású, jezsuita BEA bíboros — a vatikáni **Egység-titkárság** elnöke — egy római kórházban, 87 éves korában meghalt.

Bea bíboros korához képest erőn felüli munkát végzett a ker. egység érdekében. Lelkesedését, hűségét és munkáját részint Király Kelemen ferences atyától, magyar munkatársától és a Magyar Papi Egység című európai római katolikus lelkészi folyóiratból ismerem s ezért a munkáért mi magyar protestánsok is csak hálával tartozunk neki. Hogy nem sikerült célja, sőt hogy még csak közel sem jutottunk az egységhez, annak megmagyarázható okai vannak.

Látva katolikus testvéreinknek az "egyedül üdvözítő" dogmába való évszázados beidőződését, mindig megértő szeretettel néztem Bea bíboros helyzetét, a pápai rendeletekkel szembeni feltétlen engedelmességét, a római katolikus egyház tiszteltreméltó egyházfegyelmét.

De sohasem fogadtam el a klasszikus világ ilyen mentségeit:

"Elég nekünk, hogy akartunk." (Tibullus) — "Nagy dolgokban már a szándék is elég." (Propertius) — "Ha az erő hiányzik is, az akarat dicséretes." (Ovidius) — "Már fele munkát végzett, aki valamit elkövetett." (Horatius).

Azért nem lehet használni ezeket a mondasokat az egység munkájánál, mert **fél-szívvel és félerővel minden nemes dolognak csak kárára lehetünk.**

Meg vagyok győződve azonban arról, ha a római katolikus püspöki kar a ker. egység megteremtése érdekében, annak a buzgóságnak és erőnek, amellyel a foga-
gamzástgátló pirulák használata tekintetében

ben kiadott pápai enciklikával szembe helyezkedett, **csak a felét fordította volna** — úgy a protestánsokkal való egységnek egyetlen és szégyenteljes akadályát: a vegyesházasságokkal kapcsolatos pápai fegyelmi rendeletet egy tollvonással eltörölte volna. Ehhez pedig nem kellett sem vatikáni zsinat, sem püspöki konferencia, elegendő lett volna a pápának döntő határozata! A szeretet nélkül gyakorolt felekezeti békesség nem más, mint vagy öncsalás, vagy felekezetközi családi játék, de lehet egyházpolitikai fegyver is azok kezében, akik szívesen elnéznek minden igazságtalanságot, ha az az ő hasznukat jelenti. Az ilyen felekezeti békesség csak külső látszat, mely kimerül alkalmi üdvözlésekben, valójában azonban veszélyes mindkét félre nézve és minden további lépés ebben az irányban csak növeli a megmaradt áldatlan helyzetet. Az egység legelső feltétele csakis a kölcsönös bizalom, egymás megismerése és a szeretet lehet. Nem lehet egységről még beszélni sem mindaddig, amíg el nem ismerik minden vonalon, minden keresztyén egyháznak abszolút létjogosultságát és nem látják be annak igazságát, hogy nincsen olyan ker. egyház, amelyik ne tudna alkotó erő lenni Isten országának építésében!

Az ateista világ fokozott erővel támad. Krisztus katonáinak fel kell ismerniök, hogy nemcsak testvérek a Jézus Krisztusban, hanem bajtársak is, akiknek Nehémiás katonáinak mintájára egyik kezükkel építeniök kell, másikkal pedig megvédeni azt, amit már felépítettek.

Az egységet nemcsak Krisztus parancsolja, hanem a koncentrikus támadás terében szenvedő keresztyénség élet-halál harca is.

Egyed Aladár

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Lelkész: Brachna Gábor

Templom és lelkészi hivatal: 2836 East Blvd. (44104). Tel.: 721-7074. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:45-kor angolul, 11-kor magyarul.

ERŐS VÁR gyülekezeti megbízott és lapterjesztő: Boros József, 12002 Browning Ave. (44120). Tel.: 231-7931.

Egyházi közgyűlésünk mintha kezdené áthidalni azt a visszatérő problémát, amit a kétnyelvűség okoz. Mintha több lett volna a türelem és teljesebb a szeretet ezen a gyűlésen. De szükség is van rá, mert mindnyájunknak komolyan kell venni azt a megállapítást, hogy az utóbbi évek veszteségei nagy érvágások voltak a gyülekezet életében. Örömmel állapítjuk meg azt is, hogy híveink újra felfigyeltek gyülekezetünknek a **magyarsággal** szembeni szolgálatára. Mintha még a vasárnapi iskolában is valami megújulás volna észlelhető és a gyermekek beszélgetéséből többször üt ki a magyar nyelv használata, ami édesen csengő a fülünk számára.

Az új presbitérium névsora: Bolla Ti-vadar gondnok, Kornichuk Vilmos algondnok, Vásári Ferenc magyar jegyző, Gut-tovz József angol jegyző, Peters Károly pénztáros, Onofrey Shirley pénztári titkár, Beck Berta, Dombi Károlyné, Adanich József, Boros József, Szalai István és Szedenszky János presbiterek. A gyülekezet tanügyi bizottságának elnöke Bendes István, az épület bizottságé pedig Smajda Imre lett.

A kemény hideg és a nagy "flu" járvány miatt minden társadalmi összejöve-

AZ EGYHÁZ HÍREI

LENGYELORSZÁG

● Az ev. egyház varsói, új központi épületében kap helyet a lengyel ökumenikus teológiai akadémia, melynek 101 hallgatója van; evangélikusok, reformátusok, görögkeletiek, ókatolikusok, methodisták, baptisták, ádventisták és pünkösdisták. Az akadémia igazgatója Dr. W. Gaspary, ev. egyháztörténeti professzor.

ARGENTINA

● A jose-c-pazi ev. teológia alldékánját elnökül, egy másik professzorát alelnökül választották meg a La Plata Ev. Egyházban. Az említett intézet dékánja dr. Leskő Béla professzor.

telt fel kellett függeszteniünk, még a szokásos beiktatási ebédet is. Ennek pótlására március 9-én tartottunk gyülekezeti közebédet, melyet a presbitérium és ol-táregyleti asszonyaink együtt rendeztek.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 & Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St., 44102). Tel.: 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. — Úrvacsoraosztás minden hónap első vasárnapján és az ünnepnapokon. — Vasárnapi iskola de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Nagyheti és húsvéti istentiszteleteink sorrendje: ápr. 2-án, szerdán este 7:30-kor magyar; nagyesütörtökön, 3-án este 7:30-kor angol (úrv.); nagypénteken, 4-én de. 10:45-kor magyar (úrv.), este 7:30-kor magyar passióolvasás és úrvacsora; húsvét első ünnepén, ápr. 6-án reggel 8-kor angol (úrv.), 9:15-kor ész, 10:45-kor ünnepi magyar istentisztelet és úrvacsoraosztás; húsvét második ünnepén, 7-én de. 10:45-kor magyar (úrv.).

Rádiós istentiszteleteink során már az az ötödik esztendő szolgálatát kezdjük, hogy elvigyük Isten igéjének üzenetét házhozkötött beteg és idős testvéreinkhez. E szolgálatot hallgatóink szíves adományai teszik lehetővé. Hallgassuk minden szombaton du. 4-kor a WXEN-FM (106.5) állomáson.

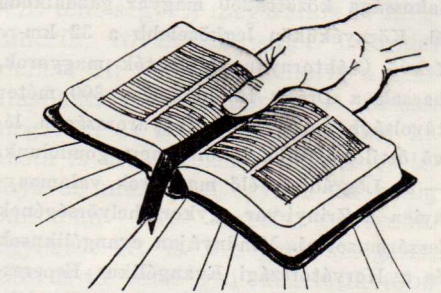
BETHLEHEM — VEND

Lelkész: Flisser Ferenc

Templom: 617 E. 4th St. — Lelkészlak: 621 E. 4th St. (18015). Tel.: 867-2753.

Február 16-án tartott évi közgyűlésünkön elhangzott jelentésekből kitűnik, hogy a gyülekezetnek 1820 megkeresztelt tagja van, ebből 1357 megkonfirmált "aktív" tag. 1968-ban a keresztelesek száma 23 volt, konfirmáltunk 17 gyermeket, eskettünk 12 párt, eltemettünk 24 gyülekezeti tagot. A pénztári jelentés szerint az évi bevétel \$39,417.72, a kiadás \$40,399.32 volt. Ebből az országos egyház és a Luthéránus Világakció céljaira adtunk 6000 dollárt. Az elmúlt év folyamán tartott istentiszteletek összlátogatottsága: angol: 14,021, vend: 6,826. (A jelentésekből nem tűnik ki, hogy a korábban havonta egyszer tartott s a lelkész hosszas betegsége alatt megszűnt magyar istentiszteleteket felújították-e? — A szerk.)

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1969. MÁRCIUS HÓ

BŐJT 2. VAS. — MÁR. 2.

Heti ige: Ézs 50:4-5

1. Mát 12:38-42. — Luk 17:1-10.
2. 1 Tess 4:1-7. — Zsolt 25:1-11.
3. Ján 7:14-18. — Luk 17:11-19.
4. Csel 5:17-29. — Luk 17:20-37.
5. 1 Sám 3:1-10. — Luk 18:1-8.
6. Jer 20:7-13. — Luk 18:9-17.
7. Zsid 5:4-10. — Luk 18:18-30.
8. Mát 21:33-46. — Luk 18:31-43.

BŐJT 3. VAS. — MÁR. 9.

Heti ige: Mát 20:28

9. Ef 5:1-9. — Zsolt 25:12-22.
10. 1 Pét 1:13-21. — Luk 19:1-10.
11. Márk 6:7-13. — Luk 19:11-28.
12. Ján 10:17-25. — Luk 19:29-40.
13. Csel 18:1-11. — Luk 19:41-48.
14. 1 Kor 4:9-16. — Luk 20:1-8.
15. Ézs 49:1-6. — Luk 20:9-19.

BŐJT 4. VAS. — MÁR. 16.

Heti ige: Ján 12:24

16. Gal 4:21-5:1. — Zsolt 122.
17. Ján 6:22-29. — Luk 20:20-26.
18. 1 Kir 19:1-8. — Luk 20:27-44.
19. Márk 12:28-34. — Luk 20:45-21:4.
20. Ján 6:47-59. — Luk 21:5-19.
21. Ján 12:20-26. — Luk 21:20-38.
22. Ján 8:21-30. — Luk 22:1-6.

BŐJT 5. VAS. — MÁR. 23.

Heti ige: Ján 17:19

23. Zsid 9:11-15. — Zsolt 43.
24. Zsid 7:23-27. — Luk 22:7-23.
25. Ján 7:1-13. — Luk 22:24-38.
26. Ján 13:31-35. — Luk 22:39-46.
27. Zsid 10:1-10. — Luk 22:47-53.
28. Ján 11:47-55. — Luk 22:54-62.
29. 2 Móz 32:30-34. — Luk 22:63-71.

VIRÁGVAS. — MÁR. 30.

Heti ige: Ézs 53:11-12

30. Fil 2:5-11. — Zsolt 22:23-32.
31. Ézs 50:5-10. — Luk 23:1-12.